

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

ÂU THỊ HẠNH

**VẬN DỤNG MÔ HÌNH HỌC TẬP TRẢI NGHIỆM
CỦA DAVID A. KOLB TRONG DẠY HỌC
PHẦN "SINH HỌC VI SINH VẬT" (SH 10 - THPT)
ĐỂ PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC TỰ HỌC
CHO HỌC SINH**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2017

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

ÂU THỊ HẠNH

**VẬN DỤNG MÔ HÌNH HỌC TẬP TRẢI NGHIỆM
CỦA DAVID A. KOLB TRONG DẠY HỌC
PHẦN "SINH HỌC VI SINH VẬT" (SH 10 - THPT)
ĐỂ PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC TỰ HỌC
CHO HỌC SINH**

Chuyên ngành: Lý luận và PPDH Bộ môn Sinh học

Mã số: 60 14 01 11

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: PGS. TS NGUYỄN VĂN HỒNG

THÁI NGUYÊN - 2017

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi, các kết quả của luận án là trung thực và chưa từng được ai công bố trong bất kì công trình nào khác. Nếu sai tôi hoàn toàn chịu trách nhiệm

Tác giả luận án

Âu Thị Hạnh

LỜI CẢM ƠN

Luận văn được hoàn thành tại Bộ môn ”Sinh học hiện đại & Giáo dục Sinh học”, Khoa Sinh học, Trường Đại học Sư phạm – ĐH Thái Nguyên. Trong quá trình nghiên cứu, tôi đã nhận được những sự giúp đỡ vô cùng quý báu của các tập thể và cá nhân.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến thầy giáo hướng dẫn khoa học: **PGS.TS. Nguyễn Văn Hồng** đã tận tâm giúp đỡ, hướng dẫn tôi trong quá trình nghiên cứu, thực hiện đề tài.

Tôi xin chân thành cảm ơn tập thể Bộ môn ”Sinh học hiện đại & Giáo dục Sinh học”, khoa Sinh học, Phòng đào tạo, Ban Giám hiệu Trường Đại học Sư phạm – ĐH Thái Nguyên đã tạo điều kiện cho tôi học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn.

Tôi xin chân thành cảm ơn Ban giám hiệu, các Thầy Cô, các em HS ở các trường THPT tham gia vào quá trình khảo sát và thực nghiệm sư phạm, các GV đã gửi ý kiến đóng góp để luận văn được hoàn thiện hơn.

Tôi xin chân thành cảm ơn đồng nghiệp, gia đình và bạn bè đã luôn động viên, khuyến khích tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Thái Nguyên, ngày 10 tháng 6 năm 2017

Tác giả luận văn

Âu Thị Hạnh

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
BẢNG CÁC CỤM TỪ VIẾT TẮT	iv
DANH MỤC BẢNG BIỂU	v
DANH MỤC HÌNH, BIỂU ĐỒ.....	v
MỞ ĐẦU	1
1. Lí do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	2
3. Giả thuyết khoa học	3
4. Đối tượng nghiên cứu và khách thể nghiên cứu	3
5. Nhiệm vụ nghiên cứu.....	3
6. Phương pháp nghiên cứu	3
7. Đóng góp của đề tài nghiên cứu	4
8. Giới hạn, phạm vi của đề tài nghiên cứu	4
9. Luận điểm đưa ra bảo vệ.....	5
10. Cấu trúc của luận văn.....	5
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN	6
1.1. Lược sử về vấn đề nghiên cứu	6
1.1.1. Lược sử nghiên cứu về NLTH.....	6
1.1.2. Lược sử nghiên cứu về dạy học theo mô hình học trải nghiệm.....	11
1.2. Cơ sở lý luận.....	14
1.2.1. Sơ lược một số lý thuyết học tập trải nghiệm và phát triển NLTH.....	14
1.2.2. Một số khái niệm cơ bản liên quan đến đề tài luận văn	21
1.3. Cơ sở thực tiễn	30
1.3.1. Nhận thức của GV về mô hình học tập trải nghiệm David A. Kolb	31
1.3.2. Thực trạng vận dụng mô hình học tập trải nghiệm của Kolb trong dạy học	31
Kết luận chương 1.....	32

Chương 2. VẬN DỤNG MÔ HÌNH HỌC TẬP TRẢI NGHIỆM CỦA DAVID A. KOLB DẠY HỌC PHẦN “SINH HỌC VI SINH VẬT”(SH 10 - THPT) ĐỂ PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC TỰ HỌC CHO HỌC SINH.....	33
2.1. Cấu trúc nội dung phần “Sinh học VSV”(SH 10 -THPT, cơ bản)	33
2.2. Ưu điểm và hạn chế khi vận dụng mô hình học trải nghiệm của David A. Kolb trong dạy học phần “Sinh học VSV”(SH 10 -THPT)	38
2.2.1. Ưu điểm	38
2.2.2. Hạn chế	39
2.3. Bộ công cụ đánh giá mức độ lĩnh hội kiến thức và NLTH của HS khi vận dụng mô hình học trải nghiệm của Kolb.....	39
2.3.1. Bài kiểm tra.....	39
2.3.2. Hồ sơ học tập	39
2.7.3. Phiếu hỏi	40
2.4. Quy trình vận dụng mô hình học trải nghiệm của Kolb trong dạy học phần “Sinh học VSV”(SH 10 - THPT)	42
2.5. Một số ví dụ vận dụng mô hình học trải nghiệm của David A. Kolb trong dạy học phần “Sinh học VSV”(SH 10 - THPT).....	44
Kết luận chương 2.....	64
Chương 3. THỰC NGHIỆM SƯ PHẠM.....	65
3.1. Mục đích thực nghiệm	65
3.2. Nội dung thực nghiệm	65
3.3. Phương pháp thực nghiệm	65
3.3.1. Chọn trường, lớp thực nghiệm và thời gian thực nghiệm	65
3.3.2. Bố trí thực nghiệm	66
3.3.3. Đánh giá mức độ hiểu bài của HS	66
3.4. Kết quả thực nghiệm sư phạm và biện luận.....	70
3.4.1. Phân tích kết quả học tập của HS	70
3.4.2. Đánh giá kết quả phát triển NLTH của học sinh	80
Kết luận chương 3.....	88
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ.....	89
TÀI LIỆU THAM KHẢO	91
PHỤ LỤC	

BẢNG CÁC CỤM TỪ VIẾT TẮT

STT	Chữ viết tắt	Đọc là
1	ĐC	Đối chứng
2	GD&ĐT	Giáo dục và đào tạo
3	GV	Giáo viên
4	HS	Học sinh
5	NLTH	Năng lực tự học
6	NXB	Nhà xuất bản
7	PPDH	Phương pháp dạy học
8	THPT	Trung học phổ thông
9	TN	Thực nghiệm
10	VSV	Vi sinh vật

DANH MỤC BẢNG BIỂU

Bảng 1.1.	Nhận thức về mô hình học tập trải nghiệm của David A. Kolb.....	31
Bảng 1.2.	Nhận thức về tầm quan trọng vận dụng mô hình học tập trải nghiệm của Kolb để phát triển NLTH cho HS trong dạy học môn Sinh học	31
Bảng 1.3.	Thực trạng vận dụng mô hình học tập trải nghiệm của Kolb để phát triển NLTH cho HS trong dạy học môn Sinh học	31
Bảng 2.1.	Bảng mô tả biểu hiện của NLTH	40
Bảng 3.1.	Danh sách các bài dạy thực nghiệm.....	65
Bảng 3.2.	Bảng phân phối tần số điểm kiểm tra lần 1 của nhóm lớp TN và ĐC	70
Bảng 3.3.	Phân phối tần suất điểm kiểm tra 1 của nhóm ĐC và TN.....	70
Bảng 3.4.	Tần suất hội tụ tiến điểm bài kiểm tra 1	71
Bảng 3.5.	Kiểm định $\bar{X}$ điểm kiểm tra trong thực nghiệm (lần 1) của nhóm lớp TN và ĐC	72
Bảng 3.6.	Phân tích phương sai điểm kiểm tra trong thực nghiệm (lần 1) của nhóm lớp TN và của nhóm lớp ĐC.....	73
Bảng 3.7.	Bảng phân phối tần số điểm kiểm tra lần 2 của nhóm lớp TN và ĐC	73
Bảng 3.8.	Bảng phân phối tần suất điểm kiểm tra lần 2 của nhóm lớp TN và ĐC.....	74
Bảng 3.9.	Tần suất hội tụ tiến điểm kiểm tra trong thực nghiệm lần 2 của nhóm lớp TN và của nhóm lớp ĐC.....	74
Bảng 3.10.	Kiểm định $\bar{X}$ điểm kiểm tra trong thực nghiệm lần 2 của nhóm lớp TN và ĐC	75
Bảng 3.11.	Phân tích phương sai điểm kiểm tra trong thực nghiệm lần 2 của nhóm lớp TN và của nhóm lớp ĐC.....	76
Bảng 3.12.	Bảng phân phối tần số điểm kiểm tra lần 3 của nhóm lớp TN và ĐC	77
Bảng 3.13.	Bảng phân phối tần suất điểm kiểm tra lần 3 của nhóm lớp TN và ĐC.....	77
Bảng 3.14.	Tần suất hội tụ tiến điểm kiểm tra trong thực nghiệm lần 3 của nhóm lớp TN và của nhóm lớp ĐC.....	78
Bảng 3.15.	Kiểm định $\bar{X}$ điểm kiểm tra trong thực nghiệm lần 3 của nhóm lớp TN và ĐC	79
Bảng 3.16.	Phân tích phương sai điểm kiểm tra trong thực nghiệm lần 3 của nhóm lớp TN và của nhóm lớp ĐC.....	80

Bảng 3.17. Đánh giá NLTH của HS trước thực nghiệm	80
Bảng 3.18. Bảng tiêu chí đánh giá mức độ đạt được kỹ năng ghi nhớ, kỹ năng GQVĐ, khả năng sáng tạo của HS sau thực nghiệm	81
Bảng 3.19. Bảng số lượng HS đạt điểm Xi của các bài kiểm tra	82
Bảng 3.20. Khoảng điểm biểu hiện của NLTH	83
Bảng 3.21. Bảng thống kê định mức biểu hiện NLTH.....	83
Bảng 3.22. Bảng thống kê số liệu đánh giá biểu hiện NLTH của HS	83
Bảng 3.23. Bảng thống kê số liệu đánh giá biểu hiện NLTH của HS theo điểm số .	84
Bảng 3.24. Kết quả thăm dò ý kiến học sinh.....	86
Bảng 3.25. Kết quả thăm dò ý kiến GV	87

DANH MỤC HÌNH, BIỂU ĐỒ

Hình 1.1.	Phân nhóm năng lực (theo Đinh Quang Báo).....	10
Hình 1.2.	Chu trình dạy học theo lý thuyết của Bloom	18
Hình 1.3.	Chu trình học tập trải nghiệm của David A Kolb.....	16
Hình 1.4.	Biểu hiện của NLTH(theo Candy)	25
Hình 2.1.	Sơ đồ tóm tắt nội dung phần “Sinh học VSV”(SH 10 - THPT)	34
Hình 2.2.	Quy trình học trải nghiệm.....	42
Hình 3.1.	Đồ thị biểu diễn tần suất điểm kiểm tra lần 1 trong thực nghiệm.....	71
Hình 3.2.	Đồ thị đường lũy tích của nhóm lớp TN và ĐC bài kiểm tra lần 1.....	71
Hình 3.3.	Đồ thị biểu diễn tần suất điểm kiểm tra lần 2 trong TN	74
Hình 3.4.	Đồ thị đường lũy tích của nhóm lớp TN và ĐC bài kiểm tra lần 2.....	75
Hình 3.5.	Đồ thị biểu diễn tần suất điểm kiểm tra lần 3 trong thực nghiệm.....	77
Hình 3.6.	Đồ thị tần suất hội tụ tiến điểm kiểm tra thực nghiệm lần 3 của nhóm lớp TN và của nhóm lớp ĐC	78
Hình 3.7.	Biểu đồ phân phối điểm Xi của từng bài kiểm tra.....	82
Hình 3.8.	Biểu đồ so sánh sự biến đổi những biểu hiện của NLTH.....	84